

Gestió de productes químics i contaminació associada

La gestió dels productes químics mostra que, tot i ser útils en molts àmbits, el seu ús no sempre es fa de manera adequada ni controlada. Això pot provocar impactes en el medi ambient i en la salut que no sempre es veuen de seguida. Per això és important entendre aquesta problemàtica i veure com es relaciona amb l'ODS 12 i amb la manera com s'utilitzen aquests productes avui dia.

Aquestes són les 15 empreses més contaminants a Catalunya.

Font: elcritic.cat

La gestió dels productes químics no és un tema del qual es parli gaire, però té bastant importància dins de l'ODS 12. S'utilitzen en molts àmbits, com l'agricultura, la indústria o fins i tot a casa. El problema és que, quan no es controlen bé, poden generar contaminació. Quan es parla de productes químics no només es refereix a coses industrials, sinó també a pesticides, fertilitzants o productes de neteja. Alguns es fan servir de manera correcta, però d'altres poden acabar afectant el medi si no es gestionen bé.

En el dia a dia, moltes vegades aquests productes es fan servir sense pensar gaire en el que poden provocar. S'utilitzen perquè són útils i ja està. No sempre es té en compte què passa després, i això fa que el problema no es vegi gaire.

També cal diferenciar entre un ús controlat i un ús inadequat. Si es segueixen les normes, el risc és menor, però això no sempre passa. En alguns casos es fan servir més productes dels necessaris o no es tenen en compte totes les mesures. Això es veu sobretot en sectors com l'agricultura o la indústria, on les quantitats són més grans i els efectes poden ser més importants. A vegades es prioritza produir més o anar més ràpid abans que mirar altres coses. Això pot fer que s'utilitzin més productes dels necessaris. A curt termini no es nota tant, però amb el temps pot tenir efectes.

A Espanya, per exemple, l'ús de pesticides és bastant habitual en zones agrícoles. S'utilitzen per protegir els cultius i assegurar la producció, però no tot són avantatges. Si no es controlen bé, poden acabar al sòl o a l'aigua, i això pot afectar altres elements que no eren l'objectiu inicial. A vegades el problema no és l'ús en si, sinó la quantitat o la manera com s'aplica. En algunes zones, aquest ús és bastant continu. No és una cosa puntual, sinó que es repeteix sovint. Això fa que, encara que no es vegi de seguida, els efectes es vagin acumulant.

Pel que fa als residus químics, hi ha sistemes per gestionar-los, però això no vol dir que tot funcioni sempre correctament. És necessari controlar-ho de manera constant, perquè qualsevol error pot provocar contaminació. A més, no tots els residus són iguals i alguns necessiten tractaments més específics.

Això fa que la gestió sigui una mica més complicada. No tots els residus es poden tractar igual i cal anar amb compte. Si es fa malament, encara que sigui un error petit, pot acabar afectant el medi. També existeixen lleis tant a Espanya com a la Unió Europea per regular aquests productes. Tot i això, tenir normes no garanteix que tot es faci bé. En molts casos, el problema és que no sempre es compleixen del tot o que el control no és suficient en totes les situacions.

També passa que aplicar les normes no sempre és fàcil. Depèn del lloc, dels recursos i de com es controla. No a tot arreu es fa igual, i això també influeix. Les causes d'aquesta situació són diverses. L'agricultura intensiva n'és una de les principals, ja que utilitza grans quantitats de productes químics per augmentar la producció. També hi influeix la producció industrial, on es fan servir moltes substàncies en diferents processos. Tot això fa que el consum de productes químics sigui bastant elevat.

Aquest model fa que no sigui fàcil reduir l'ús d'aquests productes. Moltes activitats depenen d'ells, i per això els canvis no són ràpids. En alguns casos també hi ha mala gestió, com abocaments o tractaments incorrectes dels residus. No és el més habitual, però quan passa pot tenir conseqüències importants. A més, a nivell domèstic, moltes persones utilitzen productes sense conèixer bé els riscos o sense seguir les indicacions, cosa que també influeix.

Residus químics perillosos i la seva gestió.

Font: Generada amb IA.

A casa també passa en coses petites. Per exemple, llençar productes pel desguàs o utilitzar-los sense mirar gaire les instruccions. Són accions normals, però repetides moltes vegades poden tenir efecte.

Aquestes conseqüències no sempre es noten al moment. Per exemple, alguns productes químics es poden anar filtrant al sòl i acabar arribant a l'aigua

subterrània. Això pot passar a poc a poc, però amb el temps afecta la qualitat de l'aigua. També el sòl es pot anar deteriorant, i això fa que perdi qualitat i que sigui menys productiu.

A més, aquests problemes poden durar bastant temps. No és una cosa que desaparegui ràpid. Pot continuar anys i anar afectant a poc a poc. També hi ha riscos per a les persones, sobretot quan hi ha contacte continuat amb aquests productes o si no s'utilitzen correctament. A més, no només afecta a les persones, sinó també als animals i a les plantes. Alguns productes poden alterar els ecosistemes i acabar afectant espècies que no es volien afectar.

Això pot fer que alguns ecosistemes canviïn sense que es noti gaire al principi. Però amb el temps sí que es veu més. Per intentar millorar aquesta situació, s'han anat aplicant diferents mesures. Hi ha normatives tant a nivell europeu com estatal que regulen l'ús d'aquestes substàncies. També s'han posat en marxa alguns plans per reduir l'ús de pesticides i controlar millor els residus perillosos.

També s'han fet algunes accions per intentar millorar la situació. Però no sempre es veuen resultats ràpids, perquè aquests canvis necessiten temps. Tot i així, encara queden coses per millorar. No és un canvi que passi d'un dia per l'altre, i moltes vegades depèn de com s'utilitzen aquests productes en el dia a dia. Encara hi ha situacions en què no es fan servir de la millor manera. A més, cada sector funciona diferent, i això fa que no hi hagi una única solució per a tot. Algunes mesures funcionen en uns llocs i en altres no tant.

En general, la gestió dels productes químics continua sent un tema important dins de l'ODS 12. Encara que hi hagi normes i control, no sempre és suficient. Per això, és important millorar la manera com es gestionen i també tenir més cura a l'hora d'utilitzar-los. Al final, tot això també depèn de com es fan servir aquests productes en el dia a dia. Petits canvis poden ajudar, encara que no es notin de seguida.

El Prat de Llobregat, 25 de març de 2026

References

Comprensión de REACH. (n.d.). Unión Europea.

<https://echa.europa.eu/es/regulations/reach/understanding-reach>

FITOSANITARIOS. (n.d.). Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto

Demográfico. Retrieved April 9, 2026, from

[https://www.miteco.gob.es/es/calidad-y-evaluacion-ambiental/temas/p
roductos-quimicos/fitosanitarios.html](https://www.miteco.gob.es/es/calidad-y-evaluacion-ambiental/temas/p
roductos-quimicos/fitosanitarios.html)

Legislación sobre Productos Químicos. (n.d.). Ministerio para la transición

ecológica y el reto demográfico.

[https://www.miteco.gob.es/es/calidad-y-evaluacion-ambiental/temas/p
roductos-quimicos/legislacionproductosquimicos.html](https://www.miteco.gob.es/es/calidad-y-evaluacion-ambiental/temas/p
roductos-quimicos/legislacionproductosquimicos.html)

Moran, M. (n.d.). Consumo y producción sostenibles - Desarrollo Sostenible.

Retrieved April 9, 2026, from

[https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/sustainable-consumptio
n-production/](https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/sustainable-consumptio
n-production/)

Productos químicos. (n.d.). Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto

Demográfico. Retrieved April 9, 2026, from

[https://www.miteco.gob.es/es/calidad-y-evaluacion-ambiental/temas/p
roductos-quimicos.html](https://www.miteco.gob.es/es/calidad-y-evaluacion-ambiental/temas/p
roductos-quimicos.html)

Registro de biocidas. (n.d.). Ministerio de Sanidad.

[https://www.sanidad.gob.es/areas/sanidadAmbiental/biocidas/home.ht
m](https://www.sanidad.gob.es/areas/sanidadAmbiental/biocidas/home.ht
m)

Registro de Productos Fitosanitarios. (n.d.). Ministerio de Agricultura, Pesca y

Alimentación. Retrieved April 9, 2026, from

<https://www.mapa.gob.es/es/agricultura/temas/sanidad-vegetal/productos-fitosanitarios/registro-productos>